

iyi
Bir
Güneş

Ece Ayhan

• Ece Ayhan'dan Hikâyeler •

YAYIN PASAJ.org

05

İyi Bir Güneş

Ece Ayhan

Ece Ayhan'dan Hikâyeler

Hazırlayan: Uğur Yanıkel
<ugur.yanikel@gmail.com>

Ağustos 2016

YAYIN PASAJ.org

05

İyi Bir Güneş

Ece Ayhan

Ece Ayhan'dan Hikâyeler

İÇİNDEKİLER

Doğmamış Olan Bir Adamın Hikâyesi	6
Yaşama Sevinci	9
Gül Ağacından	14
İyi Bir Güneş	19

Not: Sayfa numaralarına tıklayarak ilgili sayfaya gidebilirsiniz.

Doğmamış Olan Bir Adamın Hikâyesi

(Yenilik Dergisi, 39. Sayı, Şubat 1956)

O bunu bilmedi. Kendini bir insan sanarak yaşamaya başladı. Yeryüzüne ilk indiği gün adını sordular. Oldukça hazırlıksızdı. Şaşırıldı. Bunun “ne demek” olduğunu işitmemişti. Herkesin bir adı olduğunu söylediler.

Bir adam “Hans” diye seslendiğini duydu.

“Hans” dedi.

“Almansınız!” dediler.

“Evet” dedi.

“Öyle değil misiniz siz?” diye sordular.

“Evet” dedi.

“İsveçlisiniz.”

Birçok adı olması hoşuna gidiyordu. Hepsini kullandı. “Sizi bir yerden tanıyacağım?” diye sordular. “Evet” dedi. Onu tanımalarını seviyordu. Bir Asyalı ile akraba çıktı. Bir gemici ile uzun yıllar arkadaşlıkları varmış. Anlattı durdu. “Evet” dedi. İnsan “olmak” güzel şey. Aklından geçenleri söylemek istiyordu ama, deniz kıyısındaki gençliklerini hatırlatan Güneyli'nin bunlardan hiç söz açmadığını fark etti. Garip şey. Bu kadar unutkan mı oluyorlardı. Tanıdıklarından kimseler kalmamış.

Güneyli “memleketimiz” diyordu. O “Memleketim” dedi. Yine gelip gelmeyeceğini sordu. “Evet” dedi “belki”.

Sevinci sonsuzdu. Annesi yaşıyormuş. Orospuluk yapıyormuş. “Evet” dedi. “Hani kendini satar”. Üzüldü. Ama asıl mesele, bir annesi olmasıydı. Üzerinde durmadı.

Bir İrlandalı'ya da “Evet” dedi. Birahaneciymiş. Borçlarını istedi. İrlandalı çok konuştu. Tüm Dublin'e de borcu varmış. Adından söz açıldığı zaman, ayağa kalkarlarmış. Öldürdüğü adamların sayısını saydı. İlk defa “Hayır” dedi. Bir İrlandalı'dan bayağı bir gerçeği öğrenmişti. Gerçek Çin'de de vardı. Orada zenginmiş. Kulaklarına inanamıyordu. Petersburg'da bir kemancı, Fransa'da bir ihtilâlcymiş. Artık “Evet” demedi. Ve tehlikeler onu şimdilik beklemiyordu.

İki kişiye bakmak için durdu. Biri ötekine eliyle vuruyordu. Ötekisi yere düştü, ama bir şeyler söylüyordu. Ayağa kalktı. Bir şeyler söylüyordu. “Biri” yine vurdu. “Öteki” boyuna bir şeyler söylüyordu. “Biri” durdu. “Öteki” konuşmakta devam etti. Sonra ikisi kolkola oradan ayrıldılar. Yolda birisine dokundu. Aynı şekilde karşılık verdi. Isınamadı bu oyuna. Birbirlerine dokunuyorlardı sadece. Konuşulanları ise, anlayamadı. Niçin bağıryorlardı?

“Sevmek”i öğrenmek için sevmek istedi. Bir kadın ona “Senin kalbin yok” dedi. Ya, kalbi yoktu. İlk şüphe doğru işte.

“Ne olacak?” dedi.

Kadın “Hiç” dedi.

Onlar “eksiksiz” idiler. Uzaklaşırken kalbini düşünüyordu. Bir kalbi olsa. Niçin yoktu? Şüpheden kaçtı. İnsanlardan da kaçamazdı ya?

Biri ona “şaşıryorum sana” dedi, “bizim gibi değilsin”.

Gerçek gitgide büyüyordu.

“Şarap içmiyorsun?”

“Bir evin yok?”

“Hiç uyumuyorsun?”

O “niçin?” diyordu. Gerçek yaklaştı ve geldi. Arjantinliler “bizim bu” diyorlardı. Araplar da işe karışınca “Bağdatlı Süleyman’ı bırakmayız” dediler. Bu kalabalıktan ayrıldı.

Şehrin dışına çıktı. Ağlıyordu. Biri onu tanıdı.

“Ne mesutsun, insan değilsin” dedi.

Hans ya da Olle ya da Dublin’li ya da öteki “ne zavallıyım, insan değilim” diyordu. Güldü.

Adam “Gül” dedi. “Haklısın”.

Bu ikinci şüpheydi, büyümesine lüzum yoktu. Adam önce dinledi, sonra anlattı.

Giderken. “Talihlisin” dedi, “az şeyler görmüşsün”. Onun talihi vardı gerçekten. İki şey öğrenmişti. İki şey öğrenmişti yalnız. Yapılan yanlışlığın giderilmesi için Tanrı katına başvurmaya karar verdi. Bunlar kendisini pek ilgilendirmiyordu. Yola çıkarken “niçin kalbim yoktu” diye düşündü. Doğmamış olan bir adamın hikâyesi burada biter.

Yaşama Sevinci

(Seçilmiş Hikâyeler Dergisi, 61. Sayı, Şubat 1957)

Yeryüzüne gelmiş geçmiş gelecek tüm alçaklar için.

Anamın yüzü apak kireçle badanalanmış gibiydi, bana dönük olmadığı hâlde karanlık içinde seziyordum. Duvara dönüktü, tüm kutsal kitaplardan bildiği satırları ezberden tekrarlıyordu yine, biliyorum. Sırtımda serin havalar için bir atkı. Gözüm pencerede, kulağım kapının dışında duyulmak istenen bir seste. Babama güvencim var, kapının arkasına yüzükoyun yatmış dinliyor dışarısını. Ve böylece üç kişiyiz odada, bu odaya açılan öteki odalardan birinde, en diptekinde kısılmış bir lamba sönüp sönmemek arasında kararsız bocalıyor. Elbet saatin düzgün vuruşları üçümüzün kulağında, ama onu kim duymak istiyor sanki, zorbayı.

Pusu kurmuş bir oda. Yaşamaya pusu kurmuş üç kişili bir oda. Yeryüzüne başka bir çağda gelmiş olmalıydık, diyorum aklımca, ama o zaman da şimdi ölmüş olacaktık, kim bilir kaç milyarını ölü, toprağın altında, ağaçların, denizin, kömür madenlerinin altında... Âdemden bu yana (bu efsaneyi haklı olarak başlangıç alıyoruz, bilim metafiziği ancak kemirebiliyor, ancak). Ölen tüm insanların çizelgesini, nitlikleri nicelikleri arasındaki bağıntıyı çılgınca, çocukça öğrenmek isterdim şöyle...

Daha çocuk yaşındaydım. Babam doğramacı, işler kesat şu günlerde. Daha doğrusu, savaştan hemen sonra, o büyük şenliklerin, gösterişli törenlerin, (inanın bana, ölüm töreniyle kıl vardı arasında) gürültülü

söylevlerin, çekildiği, demeçlerin verildiği günden sonra işler durmuştu bizim. Kimse ölmek istemiyordu artık, kimse ölmek bilmiyordu artık, kimse ölmüyordu artık. Felâket gelip kapıyı çalmıştı. Babam akşamları dövülmüş gibi dönüyordu kös kös eve... Anam arka odalara koşuyordu karşılaşmamak için babamla, kaçıyordu. O günlerin başlangıcını iyi hatırlıyorum. Günlerce aç kalmıştım, açtık, dışarıda herkes tok gibi geliyordu bana, herkes iyi giyinmiş, anam da iyi giyinmek ister, babam da, ben de. Babam ise içmek de ister, ne yapalım doğar doğmaz içmeye vermiş kendini, ne yapalım. İşte o ilk günleri iyi hatırlıyorum. Kentin sevincine biz de kendimizden bir şeyler katmıştık önceleri, esirgemedim. Neydi o renk renk bayraklar, değişen bayraklar, değişen üniformalar, değişen gemiler, hepsi değişiyordu namussuzların, hepsi. Herkesin yüzü bile değişmişti, bizimse hep aynı kaldı. Bizim evde değişmek için bir gümüş parçası bile yok. Ayna bile... Şimdi ayaklarımda kadifeden karninal bir pantolon.

Babam hâlâ yüzükoyun yatmış döşemeye, pusuda. Soluk alışığı, verişi hep böyledir onun. Pencereden uzanarak, boynumu uzatarak gelen giden var mı, diye göz atıyorum arada bir. Kimsecikler yok henüz. Kimin geleceğini de ne bileyim ben şimdiden. Anam herhalde tanıdığı kişilerden biri gelmesin diyordur içinden, ben kim gelirse gelsin, -gelsin de iş onda zaten- diyorum içimden, babam içinden de bir şey demiyor. Bari iyi birisi gelsin, varlıklı, paralı. Babam demiyor asla ama biliyorum, babam bu düşüncenin ta kendisi. Anam bilmem kaçınıcı duasını mırıldanıyor. Ah romen sayılarıyla numaralandırırlar onları. Çok güzel ve tertemiz basılmıştır bu kitaplar, vitrinlerde saygıyla seyredirim onları. Gazetelerde reklamlarına rastlamıyorum ve yazarın adı unutuluyor hep. Bir fırsatını bulursam kitapçıya söyleyeceğim bunu. Böyle hata olmaz. Kartacalı bir meleşin ettiği hataya benziyor, anlatması uzun sürer sanırım, çarpmaları iyi yapamamış, 7x8 ile, 8x7 meselesi...

Babam, ha babamdır, ha karanlık, ona değgin hemen hiçbir şeyyi bilmem. Belki hiç konuştuğunu da hatırlamıyorum. Ne yapmak istiyorsa, anlıyoruz hep. Anam böyle değil bak, o konuşuyor. Bir gün benim nedense babamla evlenmeden önce doğmuş olduğumu söylemişti, usumda kalan bu kadarı, ötesine ulaşamıyordum ben. Gerçekten babam başka bir adam, buralılara pek benzemiyor. Bakıyorum da şimdi, uzun kolları ve bacakları var, kesilmiş koca bir ağaç izlenimi veriyor adama. Dili sürçer hep, ferç gibi de dudakları var şöyle biçimli mi, değil mi diye yargı veremiyorum pek, sırasını düşürüp de... İnsanın bu yaşta, bu konuda düşünebilmesi eh biraz güç, hem ezbere de olur. Daha diyorum, birazcık daha büyüyeyim. Evde, sokakta, denizde, merdivenlerde, milimetre milimetre büyüdüğümü sezinliyorum, ama bilinçli olarak değil. Bir arkadaşın dediği gibi, en küçük böcekler bile ayırt edemezmiş, o denli yavaş büyüyüyoruz. Başkalarını bilmem tabii, kendi hesabıma konuşuyorum hep.

Saatlerdir aynı durumdayız. Kimse yerini değiştirmede. Babam kapıda, kapının altına uzanmış, altından bir şeyler görmeye, duymaya çalışıyor. Anam duvara dönük, yüzü kireç gibi. Biliyorum, o imzasız yazarlardan çok çekiniyor, onu anlıyorum. Ama bugünkü peygamberlerin de seçimlerden adaylıklarını koyduklarını, kazanmak için birbirlerini yediklerini görmesi gerekir. Ne Hazreti Muhammed, ne Hazreti İsa, ne Hazreti Musa... Hiçbiri “oyunu bana ver” diye renkli afişler, en iyi basımevlerinde titizlikle düzenlenmiş afişler asmadılar duvarlara... Hiç sesi çıkmıyor, bir gün köşesinde yiteceğinden korkarım onun. Ne de olsa anam anamdır, anam beni doğurmuş. Ben anamdan önce doğamam. Nasıl tüm tikesinden küçük olmazsa, nasıl.

-Dikkat, dedi babam.

-Ah, dedim, ağızımdan kaçiverdi.

-Susun...

Anamın duaları hızlandı. Duvara doğru üflüyordu alt dudağıyla.

-Bir kadın, dedim, pencereden bir acele göz atarak, köpeğiyle.

-Şeytan götürsün köpeği. Aksilik.

Babam konuşmuyor yine. Biliyorum ne dediğini, anlıyorum, siz de anlıyorsunuz değil mi?

Şu anda kapıdan girmiştir, kapıdan merdivenlere, eh birazcık daha var. Burada sırası gelmişken açıklayayım, galiba sırası geldi. Babam doğramacıdır, bu kentte tüm tabutları o yapar, ekmek parası elbet. Fakat savaştan sonra kimse ölmek istemediği için, kimse ölmediği için artık başımızın çaresine bakmamız gerekiyordu. Tabutlarını hazırladığımız gibi, insanların ölümlerini de hazırlıyordur, ne yaparsınız, anlayın bizi, yaşamak istiyoruz, üç kişiyiz. Birinci katın basamakları biterken trabzanda babamın dahice kurduğu bir tuzak var. Yukarı çıkarken, elleriyle şöyle, yavaşça izlerler bilirsiniz, yavaşça, ondan sonrası kolay. İyi bir sipariş alacağımızı umuyoruz, bu hafta.

Bu kadınla anamın ne ilişkisi var sanki, zaman zaman duvara yapıştığı oluyor dudaklarının, bilmem kaçınıcı sayfayı hatırlayarak. Belki de sessizce ağlıyordur. Babam duymam. Artık salt dikkat kesildik, adımları hafiften duyuyoruz, babam sayıyor anlaşılın... Oturduğumuz evden ilk müşteri olacak, bu... Biraz dedikodu olduğuna eminim, hep bu yakınlarda olması hafiften dikkati çekmiştir sanırım, babama söyleyeceğim, alanımızı geliştirmeli... Köpeğin herhangi bir aksilik yapacağından ben de korkuyorum. Çıtırtıları sayıyorum. Bir, iki... Bir çatırtı, acaba? Köpek şiddetle havlamaya, kadın bağırmaya başladı, anlaşılın kadın aşağı sarkmıştır kırılmış trabzana tutunarak, yüreğim ağzımda, ah diyorum, diyoruz. Anamı bilmem... Şimdi daha büyük bir çatırtı ve içi şunu bununla dolu bir çuvalın yüksekte düşmesi sırasında çıkardığı sese benzer bir ses. Gürültü koptu. Kapılar açıldı. Konuşmalar.. Gürültüler gittikçe arttı.

Anam duvardan bu yana dönmüştü karanlıkta. Babam kalktı, koştu lambaya doğru, başka lambalar da getirdi, yaktı. Anam sessizce arka odaya geçti. Babam pencerenin önünde beceriksizce bir sigara yaktı. Işıқта yüzünü gördüm ben. Ilık bir hava var dışarıda. Gürültüler bir zaman sonra dindi. Geç vakti ikimiz aşağı indik, merdivenlerin duvar yanından yürüyerek indik. Dışarda biraz dolaştık, parka gittik, bulutlu bulutsuz göğe karşı oturduk. Babam hep sigara içti. Eve döndüğümüzde anam uyumuştı. Biz de yattık. Anlatacak şey kalmadı ama, kısaca, sonunda ne olduğunu söyleyeyim... O kentten ayrıldık, bu son işimiz olmuştu... Başka bir kente gittik. Özür dileriz, bağışlayın bizi, böyle olmasını istemezdik ama babam burada bir ay içinde bizi parasız pulsuz bırakarak, nedense öldü... Onu başka bir şey öldürdü sanıyorum... Bana öyle geldi. Anamı bilmem.

Gül Ağacından

(Seçilmiş Hikâyeler Dergisi, 62-63. Sayı, Mart-Nisan 1957)

Bu akşam da ıslak giysiler gibi üzerimde bir üzünc. Saatler beşlere gelmiş olmalı. Birazdan laterna köşede, hep aynı köşede gözüktür, çıkar gelir, biliyorum, bekliyorum, üzünc gibi akşamları, saatler beşlere gelmiş.

Birkaç güvercin, çizgili güvercin sokağın üstünde, alışılmış külrengi bir göğün altında, sağa sola bilinmeyen yem vericilere doğru kanat çırparak uçuşuyorlar.

Pencereden uzanmış dışarısını, ya da bacaların çizdiği birkaç bulutu seyrediyordum. Çıkmak için daha çok vaktim var.

Bu hep böyle oluyor. Laterna, dönüp bu sokağa geldiği köşenin hemen yanındaki evde oturuyormuş ve öbür uca değin çala çala ağırdan yürüyüp uzaklaşıp yitince, karşımıza düşen taş merdivenli yapıların arkasını dolanıp yine evine gidiyormuş gibisinden kötü bir duygu var içimde, bu kez daha yaygın, daha bir şeytanca yerleşmiş, oturmuş.

Hem, karşımızdaki evlerin hepsinin önünde taş merdivenleri olması gülünç geliyor bana. Hepsi de demir parmaklıklı üstelik. Ve mutlaka kaldırıma açılıyorlar yanlardan. Hele bir tanesinin, ev sahibininkine rastlayan katında duvarda paslanmış tenekeden üzerinde Union sigorta şirketinin eskiden gelenek olduğu için midir nedir çakılmış bir levhası var. Bunca yıl sonra ne denli övünseler yeri, diyorum.

Peki ama neden laterna yalnız bu sokakta çalmak istiyor hep, anlamıyorum. Yalnız bu sokak için yaşaması, yalnız bu sokak için yaşamak istemesi iyi elbet, tertemiz, yaşaması. Peki ama neden?

Yaz aylarının bir akşamına, bir akşam üzerine şu birkaç güvercin de katılıyor görünüşe bakılırsa. Hiç böylesine çirkin güvercinler görmedim ben. Ovallaşmış gözlerini bile seçebiliyordum yaklaştıkları zaman. Kentin bazı burdan uzak alanlarında, cami yakınlarında, avlularında, uğultulu kutsal denilen yerlerinde zaman zaman gördüğüm oluyor benzerlerini. Ne gibi bir görevleri var anlamıyorum, yem yiyorlar yalnız ve birbirlerinin üzerlerine biniyorlar çalımla.

Günağartısı renginde bir kuyruğu var şu uçanın. Bu yüzden laternanın büyüğü sesini ilkten o işitti galiba. Kapıların önünde kalın, çatlak malta taşlarının üstünde serin serin bağışarak, seksek oynayan kızılı erkekli çocuklar sola, laternaya doğru koşuştular...

...yukarki üzünç ise hâlâ titizlikle üzerimde, atamıyorum onu, bağıramıyorum, seslenemiyorum, eski bir arkadaş gibi...

...ama insan biraz üzünçlenmesini de bilmeli di mi? Bu kentte, geceleri erinçle uyuyanlar, bir yandan öte yana dönmeyenler, arada uyanıp sular içmeyenler, sigaralar tutuşturup pencerelerde kente karşı, evrene karşı oturmayanlar, düşlerinde anaları babaları hiç ölmeyenler... Var gerçekten hiç.

Rum madaminkiler de içlerinde olmak üzere çocuklar laternanın çevresine toplanmışlar. Laterna yine mazgal delikli yerine gelince durmuştu, bu adam olsun, şaşmıyor zaten. Bu adamın güzel ve genç bir sakalı var çenesinde. Gözleri sakın, süzgün laciverte çalan bir karalıktta. Ağzında sigaraya benzer bir şey tütürmekle uğraşiyor. Sahi, ağzı bir çizgi onun, bu çizginin altına ve üstüne ustalıklı çizilmiş, yerleştirilmiş dudakları. İyi bir saray ressamının elinden çıktığı bir bakışta anlaşılıyor.

Bu adamın gül ağacından yapılmış kolları var üstelik. Beyaz bir gömlek giyiyor hep, sakızlar gibi. Bir kaşı da kalkık...

...gitti, gitmiş... Üzerimde üzücü taşımakta devam ediyorum... Hiçbir bilgim yok ona değin. Sormak da usuma gelmiyor birilerine. Bir duvar ötede bambaşka bir acundan ilksel gramofonlu bir beyaz Rus oturuyor. Demek istiyorum ki laterna için iki çift söz edebilir bana belki. Birazdan çıkarken karşılaşsak dişlerimi eksiksiz dudaklarımın arasından göstererek soracağım ona, kibarca.

Akşam gazetelerini, şunu bunu ve en kötü açık şaraplardan almak üzere çıktım evden. Beyaz Rus komşumun odasından çıt çıkmadığına göre dışardadır herhal, dışarı atmıştır yine kendini. Geçitlerden birinde karşılaşsak, bir ara punduna getirip sorabilirim soracaklarımı.

Şapkam başımda yollandım caddeye doğru. Tabii bu sokaklardan daha bir kalabalık, daha bir doluluk oraları.

Müzik kulağımdaydı yol boyunca yine, laternanın çaldığı hava. Bir Orta Avrupa ülkesinin kokusunu seziniyordum ama gerisi gelmiyordu. Bu havanın gittikçe eski çağlardan bir ses getirdiği kanısı büyüyor bende. Belki de bu adam kralcının biridir. Bu yüzden yenilmişlerin, daima yenilmişlerin havasını çalıyor. Ben cumhuriyetçiyim, cumhuriyetçi kalacağım ömrümce, valla. Fakat bu adamın kralcı olduğuna eminim. Ölmüş, öleli belki bin yıl olmuş hangi bir krallığın ulusal marşının son ölçüleri bunlar, bilemiyorum. Kim acaba bu adam? Kim bu laterna? Bir hafta kadar önce bir müzik mağazından acele çıkarken gördüğüm resim yüzlü adam oysa, tamam. Çok kuşkulanmıştım zaten. Elinde partiyonları ve kalem gibi parmakları vardı.

Gazeteleri almış, bir iki dergiyi de bedava tarafından anlamlı bakışlar altında sakıncayla karıştırıyordum. Rejimi yıkmak isteyen bir adammışım gibi. Ben cumhuriyetçiyim diyorum size, bunda işkillenecek

ne var? Ama iş yine de bu büyük yapıların birinci katlarına konacak iyi bir bombaya bağlı...

Neden üst katlarda daracık, alçak gönüllü, içten pazarlıklı olmayan odalarda oturan, üniversiteye giden, çalışan, düşünen, yazı makinasıyla sık sık yazı yazan, plak dinleyen, karikatürleri izleyen, bedava dergi karıştıran, şapka kullanan, kötü şaraplar için değil de içmek zorunda bırakılan genç yurttaşlardan işkillenirler bilmem.

Gazeteleri okuya okuya biraz dolandıktan sonra caddedeki lokantalı geçitlerden birine daldım. Bir iki arkadaşla, tanışla selamlaştık, konuştuk, ayaküstü şuraya buraya olağan yerlere uğradım, istemeye istemeye de ucuz-kötü-açık şaraplardan aldım. Beyaz Rus komşuma da rast gelmedim hiç, ortalıklarda yoktu anlaşılan. Üzüncü de yer yer bırakmış, atmıştım galiba... Büyü bozuldu...

Evet, bu akşam büyü bozuldu. Yolda tüküre tüküre keyifli döndüm eve. Beyaz Rus komşum dışardaydı hâlâ. Pencerelerinde, kapısının altından sızan hiç ışık yok. Olsun, beklerim. Bu akşam büyü bozuldu...

Bir saat kadar karanlıkta ışıkları yakmadan bir peygamber gibi oturdum. Yüzüm bozuk bir oyuncağa döndü beklerken. Sonra yumuşak adımlarının sesini duydum komşumun. Kapıyı açıp koridora fırladım. Elinde bir mektup. Sevinçliydi anlaşılan. Eliyle ağırlığını tartıyor, daha açmamış, ben olsam... Ama sırası mı şimdi... Yine de diyorum... Ceketini kolunda... Çantasında bira şişeleri tıkırdıyor... Odasına plak dinlemeye gelip gelmeyeceğimi sordu, o eski bitmez inceliğiyle bana. Bu adamın inceliğini herkese cömertçe dağıta dağıta nasıl oluyor da bitiremediğine şaşarım.

Ben de, laternanın neyin nesi olduğunu, bunu bilip bilmediğini sordum ona, damdan düşercesine.

Durdu.

-Basit, dedi duygusuzca, girelim içeri.

Bir plak koydu gramafonuna, kurdu... İki bira açtı... İki de bardak aldı... Yıkadı... Patlayacağım... Ama içiyoruz...

-Basit, dedi.

Sesi çatlamış bir bardak gibiydi.

-Nasıl basit yahu?

-Yok böyle bir şey de ondan.

-Nasıl yok?

-Basbayağı yok. Çocuksun sen. Laterna geldiği vakitler hiç aşağı indin mi sen, ha?

-Ben kralcı değilim ama, cumhuriyetçiyim, cumhuriyetçiyim, cumhuriyetçiyim... Diye bağıryordum.

...şişeler tükeninceye dek bira içtik. Sonra şaraplar da geldi. Ve bin plak dinledik gülerек, ağlayarak. O akşam ölmek istemiyordum.

İyi Bir Güneş

(Dost Dergisi, 13. Sayı, Ekim 1958)

“Öldüğüm zaman çiçek göndermeyin benim çiçeklerim var.”

-Miss Lu

Güneşli bir Pazar sabahı. Tatlı Bela geldi. Bir pazar sabahı dışarıda. Geldi ödünç para istedi benden biraz. Altımda iskemle masada oturuyordum. Pencerenin önünde. Bahçeden geçtiğini görmemiştim. Radyoyu kıstım, gazeteyi bıraktım. İkimizin de gözlerinde ayrı ayrı anlamlara gelen tümleçlerin sonundaki soru işareti var. Aynı soru işareti.

Ne kadar dedim.

Şu kadar dedi. Saçlarını karıştırırken gülümsüyordu. Laden ağaçları gibi sallanıyor da. İstedğim pikap iğnelerini de getirmiş, küçük teneke kutusuyla cebinden çıkarıp elimin yanına, masaya koydu. Kente sık sık inemiyordum.

Deniz var önce.

Peki dedim. Biliyorsun...

Evet dedi. Gülümsüyordu.

Bir iki söz daha ettik. Dışarısı güneşle dolu.

Sonra yüz seksen derece döndü birden. Bereket kapı arkasındaydı. Acele ediyor. Geldiğinde açık olan kapıyı çaktı. Merdiveni indiğini duymamak için radyonun esini yükselttim.

Güneşli bir pazar sabahı. Hemen herkes dışarıda. Tatlı Bela, yabani yaseminlerin bulunduğu sol kaldırımda koşuşan çocukların arasından geçip gitti.. Pencereden gördüm onu. Pek sevimliydi yine. Pencereden. Laden ağaçları gibiydi. İngiliz Bahçesinde yüzlercesi var onlardan.

Baş Belası'nı ise aynı günün akşamı sokakta gördüm. Kente inmiş bulunuyordum. Bir kız arkadaşıyla yaklaştı. Düşündüklerim makasla kesilmiş. Önce kıza baktım. Yerindeydi. Ağzımsa Baş Belası'yla. Yürüdük. Kızı gördüm ısıırıyordu, bir yerden tanıyacaktım, gerisi gelmedi.

Baş Belası'na, sabahleyin Tatlı Bela'yı gördüğümü anlattım kısaca. Bezgin bir tavırla:

İyi ama, dedi. Ne yapmak istiyor hâlâ bu çocuk. Çok karşılaştım böyleleriyle. Kâğıt gibi yırtılırlar dayanamayıp. İki aydır ailesine mektup yazmıyormuş. Sıkılmadan geldi kendisi anlattı bana. Beni açmıyor, açmayacak bu çocuk. Dün akşam yine bu vakitlerde bir gemi gibi yan yan yanaşıyordu kızcağıza. Sevinç içindeyken üzünç içindeler bakıyorsun birden. Uyku uyumadıklarını ayırt etmedim mi hiç? Bin yıldır uyumuyorlar bin yıldır uyumayan müminler gibi. Dudakları morarmış ikisinin de...

Bu çeşit belalar nedense çabuk açılır. Kız uslu uslu yürüyordu yanımızda.

Neyse, dedim. Anladım. Yeter. Sen bir başka açıdan bakıyorsun. Bir yere uğramam gerekiyor, şimdi.

Şimdi mi? dedi.

Bir dakika. Şapkama iki kez dokundum parmaklarımla, tamam. Bir tanrının iki yüzü gibi ayrı ayrı gülümsedim. Hoşça kalın çocuklar.

Sesim boğuk, tıkanmış, kötü kötü tınıyor.

Ben alçağın biriyim diyordu, arkamda konuşarak yürüyen iki adamdan pahalı şapkalısı. Ne bileyim ben?

Allahın Belası'na tam onlardan ayrıldığım sırada rastladım. Biraz değişmiş. Sakal bırakmış ayrıca. Şaşarsınız bir ayda uzun bir sakal. Ağzının yeri doğru dürüst belli olmuyor. Konuşunca ancak şurası diyebiliyorsunuz. Değişmiş buluyorum onu gerçekten. Gözleri yeni silinmiş camlar gibi pırlıl pırlıl, parlıyor. Eli bile daha güçlü, daha büyümüş geldi bana. Dimdik durmaya çalışıyordu. Hafif kamburluğunu yok etmek için midir nedir?

Ne oluyoruz yahu dedim.

Bağıra bağıra anlatıyordu.

Sakin ol biraz, dedim. Duyabiliyorum.

(Bazen arkadaşlarımın ölmüş oldukları kanısına kapılıyorum nedense. Mutlu muyum, değil miyim diye düşünmeyecek denli uğraşları, didinleri olan kişilerdenim ben de. Yeni bir gömlek giyince, yıkanınca sevinen...)

Şimdi Allahın Belası karşımda. Geçitlerden birine girdik. Gidip fişleri o aldı. Ayakta bira içiyoruz.

Yarım saate yakın çene çaldık, hafifledik. Bir sıkıntımız yok –yine de. Yeni tuttuğu ev oldukça güzelmiş.

Tam bana göre diyor. Tehlikesi yok.

Bir değişiklik olduğunu seziyordum zaten diyorum.

Az ötemizde fiçilerin çevresinde demir atmış gibi oturan gemiciler var. Bir tanesi kalkıp üstümüze geldi, geldi ayağıma bastı. Bakıştık. Göz göze gelmek hatasında bulundum, nasılsa. Benimkisi yine soru işaretiydi ama, gemicininki anamın dinini ne yapmak istediğini anlatmak istermiş gibiydi.

Çıngar çıkarmak istemiyordum. Sigaralarımıza davrandık. İçerek çıktık. Bizi zevkle seyredenler vardı, İtalyan lokantasından başlarını uzatmış iki kırmızı yüz. Gürültüden nefret ederim. Çıngar çıkarmak istemiyordum.

Allahın Belası'nın evi kadınlı erkekli bir sürü insanla doluydu. Pencereleri de ardına değin açmışlar.

Peki bizi gören olmadı. Çene çalanlar arasında gözlük kullanan, iyi para kazanan hiç ama hiç sevmediğim bir yahudiyi, ceketsiz, gabardin pantolonlu üniversiteden bir genci ve birdenbire de Tatlı Bela'yı gördüm. Kızıyla, yavrusuyla. Kendimi tutamadım.

Ben gidiyorum, dedim.

Dur, yahu dedi. Ve bir sigara tutuşturdu ağzıma zorla. Oldum olası böyle çiğliklerden hoşlanmıyorum.

Gideceğim, dedim. İçimde şarap gibi yıllanmış bir kıskançlık, indim aşağı. Kimse tutamaz beni.

Yukarıda sesleri, pencerelerde gölgeler. Ben bu yükü çekemem. Atladım tramvaya.

İnsan sıkıntıdan bunalınca kendini nereye atacağını bilemiyor. Püsküllü Bela'nın evine atmıştım bu kez. Üst katlardan birinde oturur. Ben de Mike Hamer gibi merdiven kompleksi var galiba.

Ağında çikolata açtı kapıyı bana. Anlaşılan daha birileri var içeride. Doğru çıktı. Dört kişi olduk. Bu Pazar akşamı talihim kalabalıktan yana açık.

Çıkmak üzereymişler zaten. Biraz konuştuk. Nuh'u daha önceden tanıyorum. Miss Lu'nun ölüm töreninde yan yana düşmüştük. (Miss Lu seksen iki yaşında öldü). Belki bin tane yüzü var. Üstelik ukalânın biri

bence. Bir dakika sürmedi çıkarken kapıda patlayacaktım. Bereket versin Püsküllü Bela iyi geceler, dedi onlara.

Biz gidiyoruz. Ayrıldık.

Sağol, dedim. Nuh'u yumruklamaktan korkuyordum yoksa.

Neyin var alla'sen bu gece senin? Senin?

Kara Bela ile Yedi Bela'yı bulduk. Evdeydiler.

Karnımız aç, dedik. Yiyip gelelim. Diyeceklerimiz var.

Çıkarken, bir masada görmezlikten gelmeme rağmen üstünde armaları, uydurma madalyaları ve kaymakamlar gibi gerdanlı hiç kazanmamış eski bir acun güzelinin feraceli resimleri olan bir puro kutusu gözümünden kaçmadı.

Herkes bir değişiklik var. Püsküllü Bela sanki yanımda sekiyor, sekerek yürüyor.

Lokanta kalabalıktı. Güç yer bulduk.

Çokça içki getirttim ve içtim gönlümce. Kimseciklere aldırmamalıyım diyordum içimden. Püsküllü Bela benimle ilgisiz görünüyordu. Eski bakanlardan birinin oğluna selam yolladı başıyla.

Kalktığımızda iyice olmuşum, ben. Hesabı ödedik.

Evde, burada boğuluyorum ben, dedim. Anlasanıza. Çıkalım.

Yanaşmak istemiyorlardı, aldırmadılar.

Git bir soğuk suyla yıkan açılırsın, dedi Yedi Bela.

Çare yoktu, gittim dediğini yaptım. İyi gelmişti biraz.

Odaya döndüğümüzde Tatlı Bela'dan söz açmışlardı. İçimizde en genci oydu.

Ne derseniz deyin fakat o ölecek, dedi biri. Ola ki bendim bunu diyen. Şaşıyorum.

Onun yerine bir başkası ölemez mi sanki, dedi Kara Bela. Tanrının elinde bu.

Ne demeye getiriyorsun yani?

Hiç. Bir başkası olsun da.

Bir değişmeyen sen kalmışsın.

İki kişi birbirlerini yeyip bitirdikten sonra kimse bir şey yapamaz. Birbirlerini uyluk kemiklerine değin seviyor onlar.

Bu konuyu burada kessek, dedi Yedi Bela.

Çıkalım, dedim ben de yüksek sesle. Çıkalım. Çıktık.

Osmanlı Sokağına, Allahın Belası'nın evine gittik.

Gürültü sokağa taşıyordu, pencerelerden kusuyordu. Ağızları dolu dolu gülüyorlardı. İçerde Nuh'a da rastlamayalım mı. Talihim yaver gidiyor.

O gece, hep başka konulardan konuşulduğu dikkatimi çekti yalnız fırsatını bulup söyledim. Kikirdedi. Bol bol soda içtik. Sigara tüttürdük hep. Önümüzdeki haftadan söz ettik.

Geç vakit dağıldık. Tatlı Bela'yı son kez ayrılırken gördüm böylece, yavrusunu da... Sarmaşık gibi beline sarmıştı kolunu. Tokalaşmıştık.

Sonra, bomboş sokaktan köşelerin kıvrılıncaya değin iki gece gölgesi gibi onları göz ucuyla izledik.

Bir taksi çevirdim. Yorgundum. Eve geldik. Püsküllü Bela'nın yanımda olduğunu düşünemiyordum. Miss Lu'nun kalan çiçeklerinin arasından geçtik. Püsküllü Bela kadınlığı üzerinde ışıklar yaktı. Perdeleri çekti. Sonra soyunup yattık. Beni çok seviyormuş. Çıldırıyormuş benim için.

Hadi, dedim. Sonra yıkanıp yattık.

Yakınımızdaki evlerden birinde sinsi sinsi Gounod'nun Bir Kukla İçin Marşı çalınıyordu. Ancak duyabildim. Yastığımın serin beyaz örtüsüne yerleştirdim kafamı. İyi bir güneş görmek istiyordum sabahleyin. İyi bir güneş. Sevgili Miss Lu'nun çiçeklerini soldurmuyan Miss Lu için. İyi bir güneş.

“

ece ayhan'ın

1950'li yıllarda çeşitli
dergilerde yayımlanan
hikâyeleri

YAYIN PASAJ.org

yayin.pasaj69.org

pasaj69.org

facebook.com/pasaj69

twitter.com/pasaj69